

Nr 116.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter.

(3:e avd.)

I propositionen nr 182 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 10 mars 1948, föreslagit riksdagen att till Bidrag till utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln anvisa ett anslag av 10 500 kronor.

I skrivelse den 18 februari 1948 har *Stockholms stads sjukhusdirektion* hemställt om statsbidrag till en utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter.

Yttranden ha avgivits av medicinalstyrelsen och statskontoret.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Vad angår det i ärendet omförmälda gemensamma betänkandet av kommittén för partiellt arbetsföra och statens sjukhusutredning av år 1943 vill jag nämna, att det vid den preliminära behandlingen av betänkandet inom inrikesdepartementet icke befunnits lämpligt att till innevarande års riksdag framlägga förslag om genomförande av en utvidgad sysselsättnings- och arbetsterapi vid sjukhus och vårdanstalter samt av terapeututbildning enligt av kommittéerna förordade riktlinjer. Den närmaste anledningen härtill är, att frågan om sysselsättnings- och arbetsterapi vid sinnessjukhusen, vilka representera en betydande del av behovet av denna vårdform, icke behandlats i betänkandet. Förslag i detta hänseende kommer att framläggas särskilt av sjukhusutredningen. Först sedan så skett föreligga förutsättningar att bedöma verksamhetens hela omfattning och därav följande kostnader och krav på personal. Framhållas må vidare — såsom ock påpekats i ett flertal över kommittéförslagen avgivna yttranden — att rådande rekryteringssvårigheter beträffande sjukvårdspersonal mana till försiktighet vid utbyggande av nya vårdformer.

Även om av nu anförda skäl en avvaktande hållning kan anses motiverad i fråga om en mera allmän utbyggnad av sysselsättnings- och arbetsterapien inom landet, finner jag dock ur flera synpunkter lämpligt att på sätt föreslagits en utbildningskurs för blivande terapeuter anordnas av Stockholms stad med början redan innevarande år. Oaktat den planerade kursen avses bli åtskilligt förkortad i förhållande till de av kommittéerna föreslagna, torde de erfarenheter som därvid vinnas bli av stort värde för bedömandet av den lämpligaste formen för terapeututbildning. Sedan de utbildade sys-

selsättnings- och arbetsterapeuterna utplacerats på sjukhus och andra vårdanstalter böra härjämte nyttiga rön kunna påräknas beträffande ifrågasatt varande vårdforms praktiska utformning. Icke minst värdefullt synes mig vara, att den föreslagna utbildningen närmast tar sikte på terapeuter för kroppssjukhusen, där erfarenhet av sysselsättnings- och arbetsterapi under specialutbildad personals ledning i stor utsträckning saknas inom landet.

Dessa fördelar synas mig vara så stora att bidrag av statsmedel bör utgå till den av Stockholms stad planerade utbildningskursen. Då de utbildade terapeuterna till övervägande del avses för staden tillhöriga sjukhus och andra anstalter, är jag emellertid icke beredd förordna bidrag med högre belopp än som ursprungligen ifrågasatts av sjukhusdirektionen vid framställning till stadsfullmäktige i ärendet eller med 10 500 kronor, utgörande hälften av undervisningskostnaderna.

Som villkor för bidragets utgående torde böra ställas att, såsom ock förutsatts, tillfälle beredes direktionen för karolinska sjukhuset och Stockholms läns landsting att disponera två resp. tre platser vid kursen. Jag förutsätter härvid att särskilda kostnader för utbildningen av staden icke debiteras för de elever, som av direktionen för karolinska sjukhuset hänvisas till kursen. Kostnaden för bostadsersättning, fri kost och elevsättning torde däremot böra gäldas av direktionen från vederbörande anslag till verksamheten vid karolinska sjukhuset resp. serafimerlasarettet.

Utskottet. Sysselsättnings- och arbetsterapeuter ha en stor uppgift att fylla, särskilt vid sinnessjukhusen och sanatorierna. Vad angår kroppssjukhusen anser utskottet med hänsyn till rådande rekryteringssvårigheter beträffande sjukvårdspersonal, att största försiktighet bör iakttagas vid utbyggande av nya vårdformer. Ehuru stor återhållsamhet därför är av nöden då det gäller att anställa terapeuter vid kroppssjukhusen, vill utskottet icke motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag, helst som de erfarenheter, som vinnas vid den planerade kursen, torde bli av stort värde för bedömandet av den lämpligaste formen av terapeututbildning över huvud.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter* för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln anvisa ett anslag av 10 500 kronor.

Stockholm den 21 maj 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 114.

Reservation

av herrar *Andrén, Mannerskantz, Heiding, Gustav Emil Andersson, Ohlon, Svensson* i Grönvik, *Rubbestad* och *Birke*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Sysselsättnings- och arbetsterapeuter ha en stor uppgift att fylla, särskilt vid sinnessjukhusen och sanatorierna. Vad angår kroppssjukhusen anser utskottet, att det icke kan vara lämpligt att under rådande rekryteringssvårigheter beträffande sjukvårdspersonal införa arbetsterapi såsom en ny vårdform. Därmed bör alltså tills vidare anstå. Då enligt vad departementschefen anfört den föreslagna kursen närmast skulle taga sikte på att utbilda terapeuter för kroppssjukhusen och då detta kan beräknas inverka på tillgången av vårdpersonal, anser sig utskottet förhindrat att tillstyrka det ifrågasatta bidraget. Med ställningstagande till frågan om sådan utbildning bör anstå till dess sjukhusutredningen framlagt förslag beträffande sysselsättnings- och arbetsterapi vid sinnessjukhusen. Först sedan man med ledning därav kunnat bedöma verksamhetens hela omfattning, kostnader och krav på personal synes ställning kunna tagas till frågan om terapeututbildningens lämpliga inriktning.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att ifrågavarande proposition icke må av riksdagen bifallas.»